

Reforma PAC și Pactul verde european: provocările fermierilor pentru asigurarea competitivității și gestiunea riscurilor

- A. Irimescu

Provocări ce decurg din Pactul verde european și strategiile F2F și Biodiversitate

Pactul verde european propune prin cele 2 strategii – ”*De la fermă la consumator*” (F2F) și *Biodiversitate*, noi ambiții de mediu și climă, cu ținte foarte ambițioase, aplicate până în 2030, în ce privește agricultura europeană, cum ar fi:

- reducerea cu 50 % a utilizării și riscului pesticidelor chimice
- reducerea cu 50% a pesticidelor periculoase,
- reducerea pierderilor de nutrienți în sol cu 50%,
- reducerea cu 20% a utilizării fertilizanților,
- 25% din suprafața agricolă să fie cultivată bio,
- reducerea cu 50% a vânzării de antimicrobiene

Provocări ce decurg din noua Politică agricolă comună

- Deși s-a afirmat că propunerea inițială a Comisiei europene pentru reforma PAC răspunde deja unor ambiții de mediu și climă mai mari, în final pozițiile adoptate de Consiliul UE și Parlamentul European vizează contribuții ale fermierilor mai importante, respectiv :
  - Consiliu : 20% pentru eco-scheme din bugetul pilonului I și 30% din bugetul pilonului II
  - PE : 30% pentru eco-scheme în pilonul I și 35% în pilonul II
- Propunerea inițială a COM a fost pentru 10% buget alocat pentru eco-scheme în pilonul I și 30% în pilonul II, dar ulterior, odată cu adoptarea poziției PE, și COM s-a declarat de acord cu nivelurile propuse de PE.
- Rămâne de văzut ce se va agreea în urma negocierilor din dialog

Considerente viitoarea PAC

- Condiționalitatea actuală se menține și în cadrul reformei post 2020, deci contribuția PAC va fi mai importantă decât cifrele adoptate de cele 3 instituții europene
- Eco-schemele, cu rol atât de important în cadrul viitoarei reforme, nu sunt definite în cadrul legislației europene, caz unic în istoria PAC. Niciodată până acum COM nu a introdus scheme de intervenție în cadrul PAC fără să le definească, lăsând la latitudinea SM definirea eco-schemelor. Aceasta nu face decât să submineze pe mai departe caracterul comun al singurei politici integrate la nivel european – PAC, care astfel se va transforma în 27 de politici naționale; de aici riscul reducerii importanței PAC și a capacității UE de a-și mai asigura securitatea alimentară a cetățenilor săi.

Considerente viitoarea PAC

- Nu este clar cum se vor introduce în Planul Strategic PAC țintele de mediu și climă stabilite de Pactul verde european atâta timp cât strategiile nu reprezintă o bază legală, actele legislative urmând a fi adoptate din 2023, dar PS PAC trebuie transmise pentru adoptare la COM până la 1.01.2022. COM a precizat însă că deși baza legală nu este adoptată, va verifica cum sunt preluate aspectele de mediu și clima în Planurile strategice!
- Întrucât eco-schemele sunt obligatorii pentru SM dar nu și pentru fermieri, este esențial ca SM să stabilească sume stimulative pentru eco-scheme, altfel există riscul pierderii unor sume foarte mari – între 400 și 600 milioane Euro/an în cazul RO, având în vedere obligativitatea rezervării a 20% - 30% din plățile directe pentru eco-scheme în fiecare an.

Considerente viitoarea PAC

- Aplicarea noilor cerințe riscă să reducă semnificativ competitivitatea fermierilor europeni în raport cu cei din afara UE și de aici riscul ca piața UE să fie acaparată de produse importate, mai ieftine, dar care nu respectă standardele europene înalte.
- Contrar celor afirmate de Comisie, noile standarde nu vor putea fi impuse statelor din afara UE și importurilor, iar controlul 100% la frontieră este practic imposibil, având în vedere amploare unui astfel de control (în prezent se pot controla 5% din importurile din țări terțe).

Provocări pentru fermierii romani

- Aplicarea de noi standarde înalte de climă și mediu, inclusiv de bunăstare a animalelor, care necesită eforturi foarte mari și care le vor reduce competitivitatea
- Trebuie să livreze mai mult pentru societate cu mai puțin, bugetul PAC a fost redus față de perioada actuală, dar mai ales bugetul pentru dezvoltare rurală - cu peste 15%, tocmai fondurile care ar permite fermierilor să investească în noi tehnologii și soluții capabile să le susțină eforturile de a se alinia la noile ambiții de mediu și climă!

Provocări pentru fermierii romani

- Risc mare de reducere a subvențiilor – reducerea plăților directe (prin plafonare sau plata redistributivă) le va scădea marja de profit și mulți fermieri vor pierde din competitivitate; reducerea poate fi și mai profundă în condițiile în care:
  - suprafața de referință pentru plățile directe din RO se va reduce de la 9,7 la 9,24 mil ha, care va duce la reducerea plății directe pe hectar în RO
  - se vor rezerva 20-30% din plățile directe pentru eco-scheme, plata de bază reducându-se astfel și mai mult.

Provocări pentru fermierii romani

- creșterea subvenției la hectar prin plata redistributivă va încuraja mulți proprietari să renunțe la arendare terenurilor afectând astfel capacitatea productivă a unor ferme performante, iar proprietarii nu vor fi în măsură să compenseze pierderea de producție (nu au cunoștințele nici utilajele necesare etc.)
- dificultăți în a aplica noile cerințe ale PAC dar mai ales cele privind aspectele de mediu și climă, în special eco-schemele
- dificultăți în a face față prețurilor produselor din import care nu respectă aceleași standarde, mai ales în condițiile în care noi acorduri de liber schimb liberalizează tot mai mult importurile UE din țările terțe

Solutii pentru reducerea impactului negativ asupra fermierilor

Pentru a nu conduce la pierderi importante de fonduri în pilonul I și la reducerea competitivității fermierilor europeni confrunțați cu noi cerințe și provocări este imperios necesar ca să fie puse la dispoziția fermierilor o serie de instrumente precum:

- noi tehnologii, accesibile, care să le permită adaptarea la noile cerințe, inclusiv agricultura de precizie și digitală;
- noi soiuri de plante și noi soluții de reducere a emisiilor în zootehnie, care să permită dezvoltarea unei agriculturi mai sustenabile; dezvoltarea de noi soluții rămâne însă sub semnul întrebării din punct de vedere al constrângerii de timp!

Solutii pentru reducerea impactului negativ asupra fermierilor

- Noi pesticide și noi soluții de luptă cu bolile și dăunătorii, accesibile la timp și din punct de vedere al costurilor; dezvoltarea și aprobarea unui nou pesticid durează circa 10 ani, ceea ce nu ar permite practic un progres important până în 2030 !
- Oferirea de consultanță de înaltă calitate, conform cu așteptările și provocările noii reforme și a Pactului verde! Rămâne de văzut câți fermieri vor putea beneficia cu adevărat de o astfel de consultanță.
- Stabilirea unor eco-scheme remuneratorii care să permită fermierilor să acceseze fondurile respective și să poată să compenseze din pierderile de venit.

